

VERES Szabolcs

Secoul XX, ai căruia moștenitorii suntem, a fost unul permilos în materie de arte plastice. Impresia pe care ne-a lăsat-o a fost aceea că totul și orice poate fi artă. Egoismul asumat și necesar în mod urgent? Bufonerie perversă? Ceea ce rămâne este că am fost suficienți de naivi (sau orbi) ca să-l abordăm la baza literei și a imaginii. Ceea ce rezultă astăzi este acest pesaj artistic devenit trist și abătut prin exces de culoare, de provocări, de gigantism și de tehnologie, frustrant printre-o „noutate” în perpetuu nevoie de înnoire, insipid prin lipsă de meserie și de autenticitate. Este că și cum epoca noastră bulimică ar ingurgita fără complexe proprii său trecut istoric pentru a îl vărsa fără pic de grătie sub forma unor zbiarăte colorate, desene aproximative, compoziții șchioapete, tente comerciale spontane. În acest mare bazar vizual, chiar și în România, nu mai prididim să numărăm pesajele post-neocezanne-iene, buchetele de flori pseudo expresioniste și alte reciclaje dubioase. „Bricolajele contemporane” ne lasă fără grai atunci când evenualele întrebări ar apărea. Mai mult de atât, ansamblul acesta se acumulează fără grija și rezervă, ridicându-l de prețuri care depășesc bunul simț. Dar „Arta”, mai presus de toate, nu e niciodată altceva decât ceea ce societatea face din ea. Cu toate acestea, se întâmplă uneori să întâlnim câte un pictor, adesea din întâmplare, în meandrele unei expoziții de grup. Trebuie să știm să profităm de acest lucru – rar se ivesc ocazia. Întâlnirea cu Szabolcs Veres într-un astfel de context este un șoc, surprinzător. Un ochi experimentat nu se poate îngădui și se va opri zăbovind asupra creațiilor lui. În mijlocul unor exerciții mai mult sau mai puțin școlărești, pictura sa se distinge, ridică tonul, imprimând privirii o fortă și o maturitate surprinzătoare. V-ați preumplat de-a lungul unor producții mai mult sau mai puțin atrăgătoare încercând să mențină un discurs critic de rigoare când de-o dată în față dumneavoastră se etalează această mare scenă care se impune și vă aspiră. De-a lungul mai multor metri se deschide un umbris învălit într-o lejeră ceată și care amestecă aur luminos și turquoise umed. Aproape de o căbănuță vegetală nelocuită, corpul greoi al unui cerb este suspendat în timp ce două pașnice păsări contează un azur care tocmai se naște. Căutătura vânătorului, invizibil, s-a încheiat, și totul se odihnește, pentru un timp, în această flu al dimineții. În ce privește pesajul urban, al reciclașilor de manga și diverse abstractiuni videastice, subiectul surprinde. La fel și dimensiunea lui. Cu siguranță, epoca noastră are un gust aparte pentru gigantism, ca și cum talia operelor noastre umane ne-ar da în cele din urmă siguranță unei transcendențe deja dobândite. A priori, nimic nu e surprinzător. Dar în cazul de față, dispozitivul ales de către artist surprinde. Conștiința și în totalitate unitatea, scenă se fractionează în patru părți în același timp autonome și dependente unele de altele. Un dispozitiv subtil care trimite cu gândul la « digresiunile » spațiale și temporale ale lui Manet sau Picasso. Cât privește moștenirea modernă a serialității, aceasta este în mod eficace pusă în valoare. Timpurile și spațiile se interoghează, se interpelează în dinamica privirii. Această ansamblu de picturi ne invită să recomponem scenă pentru a ne crea propriul « cinema ». Odată ce privirea se obișnuiește cu această gimnastică, cu această plimbare de la o părță la alta, culoarea începe să atragă într-un mod curios. De fapt nici o urmă de mâzgăleală stridentă cu care ne pleznește pictura aşa-zisă contemporană într-o supra-căutare de senzații, nici o urmă de tenebre insipide și fără profunzime. Din contră, o subtilă atmosferă de gri colorat, proaspătă și caldă, care vă învăluie și din care țănușesc încă și colo scăpări de aur ale unui frunză de toamnă, apele albăstre ale pământului, un petec de carne pe corpul cald încă al cerbului de curând

vânător. Calm și fortă se succed în valuri de-a lungul pesajului într-o lumină diafană, ritmând scenă asemenea unui ecou al decupajului de stele. Când se privește mai îndeaproape, surpriza este și mai mare. Fenomenul devenit rar, vopselurile nu sunt puse doar la suprafață ca și o crustă superficială. Iată că dedesuplă și deasupra acestor mari plaje de gri variat se pot ghici aici un roz delicat, un organă vivifiant, sub negru un galben strălucitor și transparent, un întreg festival de culori care se amestecă, se întrepătrund, se îmbină pentru a încarna un corp viu, vivifiant, al picturii. Fără efecte de suprafață dar cu o stratificare picturală fascinantă în care ochiul se aventurează fără reținere pentru a căuta și mai bine și jucă cu evidențele aparentului și ascunsului. Percepem aici întreaga arheologie profundă a unei opere maturizate în timp, acest timp scurs în care artistul a lăsat încet aceste urme pe durata luptei, a încărării. Un turbon al materiei care marchează, strat după strat, ca o creștere, emergenta imaginii. Trasarea pensulei mărturisește și ea același lucru: adesea nervoasă, căteodată la limită, abandonului, aceasta ritmează spațiul cu dansul său pulsional. Cum să nu ghicești amprenta corpului artistului în întregimea sa dăruită operăi sale și să vibrezi împreună cu el la fiecare gest, la fiecare pulsă, la fiecare incertitudine care va fi lăsată de suprafata până în trencandate? O astfel de autenticitate surprinde și atrage.

Ce poate fi mai liberator, decât omul (ca și artist) care se dăruiește în întregime, căteodată în contra lui, până în sale. Ce poate fi mai magic decât această materie în mod minunat lansată într-o meserie regăsită pentru a încărni de-ne-invisul în fiecare dintre noi? Ce poate fi mai fascinant decât această invitație de-a lungul trașărilor și culorilor, de a resimți această materie, de a trăi pictura? Pictura lui Szabolcs Veres este un șoc salutar și care promite din belșug. Să pariem că prin avansarea în viață și experiență, artistul va să în continuare să ne vorbească și să ne invite să intersectăm propria noastră privire.

Frédéric Stéphane BOYER, Prof. de Arte Plastice la Institutul Francez București

VERES Szabolcs
STUDIES FOR A HUNTING
ulei pe pânză | olaj, vászon | oil on canvas
140x120cm, 2008

A 20. század, melynek örökösei vagyunk, nagyon engedékeny volt a képzőművész terén. Azt a benyomást keltette, hogy minden és bármilyen lehet művészeti. Felváltott és szükséges egoizmus súrgosen? Perverz bohóság? Végül azzal maradunk, hogy elég naívak (vagy vakok) voltunk ahhoz, hogy mindenkel a betű és a kép alapján foglalkozzunk. Ami ebből következik, az a mai szomorú művészeti körkép, amit a túlzásba vitt színhasználat, provokáció, gigantizmus és technológia jellemzi, frusztrál általban az „újdonságában” ahogy folytonos megújulási kényszere támad, érdektelenné válik a szakmaiság és az autenticitás hiánya miatt.

Olyan ez, mintha mai bulémius világunk komplexusok nélkül nyelné le saját történelmét, hogy aztán színes fröccsenések, nagyjából rajzok, sánccalitó kompozíciók és spontán kerestekdelmi csábulatok formájában köpje vissza. Ebben a nagy vizuális bazárban, még Romániában is, már nem foglalkozunk azzal, hogy post-neo-cezanne-i tájképeket, pseudo-expressionist virágcsokrokat és egyéb gyanús újrahasznosított dolgot számon tartunk. A „kortárs barkácsolás” szó nélkül hagy akkor, amikor bizonyos kérdések felmerülhetnek. Továbbban ez a gyűjtemény egyre nő aggodalmaik és gátlások nélkül, nevetségeséssel téve magát olyan árakkal, amelyek minden jóérzést mellőznek. De a „Művész” soha nem több annál, amivé a társadalom formálja. Mindazonáltal megtörténik néha, hogy találkozunk egy-egy festővel, gyakran csak véletlenül, egy csoportok kiállításán. Tudunk kell kihasználni ezt a helyzetet – ritkán van rá alkalmak. Az első találkozás Veres Szabolccsal egy ilyen környezetben szinte sokkoló, meglepő. Egy gyakorlott szem nem tévedhet, és meg fog állni elidőzve a munkái előtt. Többé-kevésbé iskolás jellegű tanulmányok között az ő festészete kiemelkedik, megadjá a hangot, a figyelő számára erőt és meglepő értețséget sugallva. Előzetesen már körbejárta a termet, megfigyelte több produkción is, vonzóbbakat és kevésbé vonzókat, megpróbálva kritikus, aprólékos diskurzust fenntartani, amikor egyszer csak kitárolkozik. Önök előtt ez a nagy színtér, ami hatásosan érvényesít magát és megragad. Több méteren keresztül nyílik meg egy árnyékos hely, laza ködbe burkolva, aranyos fényt és nedves türkizt keverve össze. Egy kis, lakatlan kunyhó közelében egy szarvas nehéz teste van kifeszítve, miközben két békés madár egy most születő azúrról elmélkedik. A vadász keresőútja, láthatatlanul végez ért, és minden megpihen egy időre a reggeli fényben. Ami a városi tájat illeti, a mangák újrahasznosításával és különböző videastiklus absztrakciókkal meglep a téma. És a dimenziója is. Mai korszakunknak valóban megvan a maga sajátos étvágya a gigantizmus iránt, mintha saját emberi alkotásaink méretei annak a transzcendent biztonságát nyújtanák végül, amit már megszerezünk egyszer. A priori semmi nem meglepő. De a mostani helyzetben a művész által választott elrendezés mégis az. Teljes mértékben megőrizve egységét, a kép négy vászonra oszlik, amelyek külön-külön is autonómak, de függeneik is egymástól. Olyan elrendezés ami finoman utal Picasso vagy Manet térbeli és időbeli kiterőire. Ami a szerialitás modern örökségét illeti, nagyon haté-

VERES Szabolcs
STUDIES FOR A HUNTING
ulei pe pânză | olaj, vászon | oil on canvas
140x120cm, 2008

kony módon sikerül megvalósítani. Az idők és terek egymást kérdezik, egymással találkoznak a tekintetek dinamikájában. A képek összessége arra hív, hogy újra rakjuk össze a jelenetet, hogy megalkossuk saját „mozinkat”.

Amint a tekintet megszokja ezt a tornát, az egyik vászonról a másikra való sétával a szín kezd el vonzani különös módon. Tulajdonképpen nyoma sincs annak a szigorú mázgálásnak, amivel az úgynevezett kortárs művészet szembecsap túlfűtött élménykeresése közben, nyoma sincs érdektelenségnak és felületességnak.

Ellenkezőleg, a színes szürke finom atmoszférája, frissen és melegen vesz körbe minket, ebből tűnik ki itt-ott egy őszi levél arany csillogása, a föld kék vizei, a frissen kilőtt szarvas bőrén egy foltnyi húsdarab. Nyugalom és erő követik egymást hullámokban a tájban légies fényben, úgy ritmizálva a jelenetet, mint a csillagkivágás viaszhangja. Amikor közelebbről nézzük meg, a meglepetés még nagyobb. Ritkává vált jelenség, a festékek nemcsak a kép síkját fedik be, mint egy felületes kéréget. Lárnak a nagy változatos szürke foltok alatt és fölött megsejthető egy finom rózsaszín, egy élénk narancs, a fekete alatti virító sárga, teljes színkavalkád, amelyek összekeverednek, egymásba érnek, összeolvadnak azért, hogy megragadják a kép előtérét. Felületi effektusok nélkülről rétegre haladva egyre növekvő nyomat hagy a képen.

Az ecsetvonások is ugyanazt igazolják: gyakran idegesek, néha az otthagyság határán, ritmizálják a teret pulzáló táncukkal. Hogy ne fedeznénk fel a művész egész testének a nyomát, melyet átadt a munkájának, hogy vele együtt rezdüljünk minden gesztrusára, minden lökésre, minden bizonytalanságra, amit az átszelleműlt vászon felülete hagyott hátra?

Ez a fajta autenticitás meglep és vonz. Mi lehet felszabadítóbb, mint az ember (mint a művész) aki teljes mértékben átadja magát, néha akarata ellenére is a vásznainak.

Mi lehet varázslatosabb mint ez az anyag ami csodálatos módon indul útjára egy újra megtalált szakmában, hogy megragadja a legyőzhetetlenetet minden nyiunkból?

Mi lehet lenyűgözőbb, mint ez a meghívás a vonalak és színek közé, hogy újraérezzük az anyagot, megéljük a festészetet?

Veres Szabolcs festészete dícséretes sokk, ami sokat ígér. Fogadjunk, hogy az élete előrehaladtával és további tapasztalatokat szerezve a művész továbbra is tudni fog beszélni hozzáink és meghívni minket hogy keressezzük a saját tekintetünket.

Frédéric Stéphane BOYER, művészettörténet tanár, Francia Intézet, Bukarest
(fordította: SZABÓ Csilla)

Our heritage, the 20th century was one of the most accommodating for fine arts. It left the impression that everything and anything could be art. Assumed and urgently needed egoism? Pervert buffoonery? What remained: we were naïve (or blind) enough to approach it on basis of text and image. Its result today is this sorrowful artistic landscape obsessed with excess of colors, provocations, giantism and technology frustrating by a "novelty" in a permanent need of innovation, insipid by the lack of craftsmanship and authenticity. As if our bulimic age would swallow without complexities its own historical past to throw it up ungraciously as colored roars, approximative drawings, lame compositions, spontaneously commercial nuances. In this big visual bazaar – even in Romania – we cannot cope with all those post-neocézanne-ean landscapes, with the pseudo-expressionist bouquets and other doubtful recyclings. "Contemporary bricoles" leave us without a word when eventual questions would appear. Moreover, this aggregate accumulates carelessly and unreserved, ridiculed by prices beyond common sense. But above all, "Art" is nothing else but what society forms from it.

With all these, sometimes happens that we meet a painter, often accidentally, in the corners of a group exhibition. We have to know how to use this occasion – it rarely emerges. Meeting Szabolcs Veres in such a context is a shock. An experienced eye cannot err and will stop and dilate upon his creations. In the middle of a more or less school-bookish exercises his painting distinguishes itself, raises its voice, imprinting a surprising force and maturity into the viewer's eyes.

You walked along more or less attractive creations trying to maintain a critical distance when suddenly this big scene emerges in front of you, imposing itself and absorbing you. In a few meters an umbrage opens wrapped in a light fog, mixing a luminous gold with wet turquoise. Close to a vegetal, uninhabited hut, the stodgy body of a deer is suspended while two peaceful bird contemplates a burning azure. The hunter's survey invisibly finished, and everything rests for a while in this flow of the morning. The subject strikes – regarding the urban landscape, manga recyclings and all kind of video abstractions. Its dimension strikes, too.

Certainly our age has a special taste for giantism, as if the size of our human creatures assures us of an already gained transcendence. A priori nothing is surprising. But in this case, the apparatus chosen by the artist surprises. Keeping totally its unity, the scene breaks up on four canvases which are autonomous and in the same time depend from each other. A subtle apparatus which reminds us of the spacial and temporal "digressions" of Manet or Picasso. What regards the modern heritage of seriality, it is turned efficiently into good account. Times and spaces question each other, interpellate themselves in the dynamics of the view. This collective of paintings invites us to recompose the scene to create our own "movie".

Once the eye gets used to this gymnastics, to this stroll from one canvas to another, the color starts to attract in a strange way. Actually there is not a stri-

dent blob there which slaps us in the so called contemporary painting in a super-search of sensations, not a trace of insipid sombreness without profoundness. On the contrary, a subtle atmosphere of colored grey, fresh and warm, which overwhelms you and from which golden shining of an autumn leave crops up here and there, the blue waters of the Earth, a bit of flesh on the yet warm body of the deer recently hunted. Calmness and force follow each other through the landscape in a diaphanous light pulsing the scene similarly to an echo of off-cut stars.

If one watches it closer, the surprise is even greater. It is a rare phenomenon but Veres did not put the paint only on the surface as a superficial crust. Under and above these big grey beaches one may guess a delicate pink, a vivifier orange, under the black a bright and transparent yellow, a whole festival of colors that mix, interconnect, melt into each other to incarnate the live, vivifier body of the painting. Without peripheral effect but with a fascinating pictorial stratification in which the eye unreservedly adventures to look for and to play with the evidences of the apparent and the hidden. We observe here an entire and profound archeology of a work matured in time, in this passed time in which the artist slowly left behind these traces of the incarnation's struggle. A whirl of the material which marks like a growing – layer by layer – the emergence of the image.

The brush's tracing witnesses the same thing: often nervous, sometimes at the edge of abandon it gives rhythm to the space with its pulsating dance. One can guess the imprint of the artist's body dedicated entirely to his work, and one can vibrate together with him at each of his gestures, pulses, with each of his uncertainties left on the surface of the transcended canvas.

Such an authenticity surprises and attracts. What can be more liberating than the man (as an artist) who entirely dedicates himself to his canvas, sometimes against it.

What can be of more magic than this material marvellously launched into a craftsmanship in order to incarnate the invincible in each of us?

What can be more fascinating than this invitation through tracings and colors to feel this material, to live the painting?

The painting of Szabolcs Veres is a salutary shock, an abundant promise.

Let's bet that by advancing in his life and experience, the artist will know how to speak to us and how to invite us to cross our own eye.

Frédéric Stéphane BOYER, Professor of Fine Arts at the French Institut, Bucharest
(translated by Tünde SZABÓ)

VERES Szabolcs
STUDIES FOR A HUNTING
ulei pe pánză | olaj, vászon | oil on canvas
140x120cm, 2008

VERES Szabolcs
STUDIES FOR A HUNTING
ulei pe pánză | olaj, vászon | oil on canvas
140x120cm, 2008

VERES Szabolcs
STUDIES FOR A HUNTING
ulei pe pánză | olaj, vászon | oil on canvas
150x120cm, 2008

VERES Szabolcs
STUDIES FOR A HUNTING
ulei pe pânză,
olaj, vászon,
oil on canvas,
140x120cm, 2008

VERES Szabolcs
STUDIES FOR A HUNTING
ulei pe pânză,
olaj, vászon,
oil on canvas,
200x200cm, 2008